



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tiedon ja asiakaspalautteen kokoaminen ja hyödyntäminen tutkinnon perusteprosesseissa - pilottien kokemuksia

30.3.2023

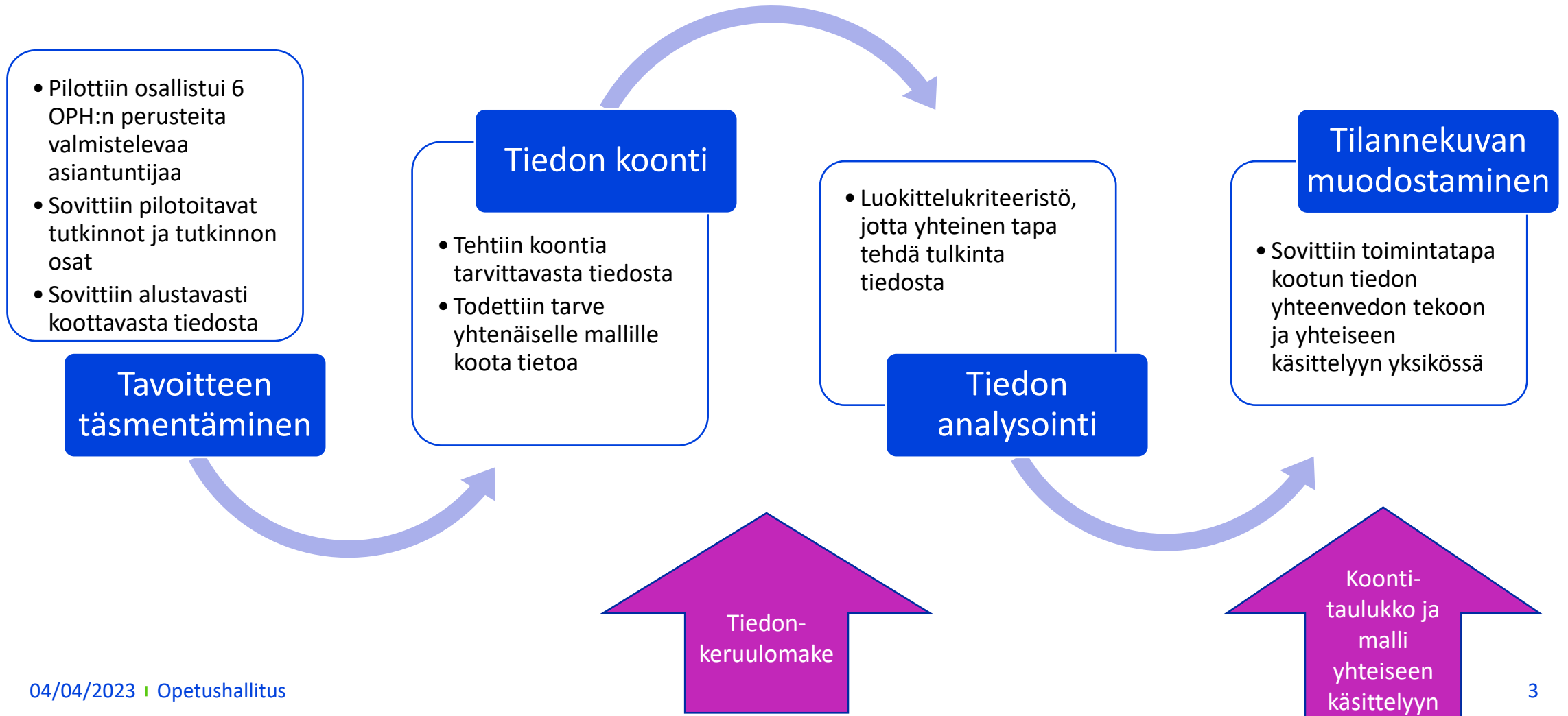
Anne Liimatainen
Merja Lahdenkauppi
Jaana Villikka-Storm
Arto Pekkala



Pilotti 1: Perusteiden ajantasaisuuteen kytkeytyvä tiedonkeruu, analysointi ja uudistustyön käynnistämistä koskeva suunnittelu

- Tavoite vahvistaa tietoperustaisuutta ja asiakaslähtöisyyttä tutkinnon peruste uudistusten suunnittelussa
- Tuotoksena toimintamalli tutkintokohtaiselle (tutkinnon osakohtaiselle; yhteiset tutkinnon osat) tiedonkeruulle, sen koonnille yhteiseen formaattiin ja edelleen yhteiseen käsittelyyn ja päätöksenteon valmisteluun (perusteiden uudistusaikataulu)
- Tiedonkeruu toteutetaan ennen perusteiden uudistamistyön käynnistämistä osana ennakoivaa valmistelua

Mitä teimme pilotissa?



Tietolähteitä ja luokittelu

Tietolähteitä:

- Säädosmuutokset
- Eri tahoilta tulleet esitykset ja ehdotukset
- Yhteistyötahojen kanssa käydyissä keskusteluissa tulleet huomiot
- Kysely tai muu kerätty tieto
- Tilastotieto (Vipunen, Koski, työelämäpalaute)
- Ennakointitieto
- Tutkimus- ja arviointitieto
- Työelämätoimikuntien tilannekuvatiedot
- Eri tahojen tekemät selvitykset
- Kansalliset ja kansainväliset ohjelmat, strategiat ja suositukset

Analysoidun tiedon luokittelu:

1. ei edellytä muutosta perusteisiin
2. itseoikaisu (virheen korjaus)
3. pieni muutos, joka ei edellytä siirtymäaikaa perusteisiin
4. iso muutos, jolla uudistetaan osa perusteita ja edellyttää siirtymäajan
5. perusteiden kokonaisuudistus
6. edellyttää tutkintorakenne-esityksen
7. lisäselvitystarve tai jatkoseurantatarve
8. asia ratkeaa toimeenpanon tuella

Tiedonkeruun ja asiakaspalautteen hyödyntäminen jatkossa peruste uudistuksia ennakoivassa valmistelussa

- Vahvistamme peruste uudistusten tietoperustaa systematisoimalla eri lähteistä kootun tiedon dokumentointia, analysointia ja yhteenvedon laadintaa
- Toivomme palautetta ja kehittämissuhteita perusteista ja työelämän muutoksista eri aloilla ja näitä voi tuoda esille eri kanavia pitkin
 - Oph.fi, ePerusteet-palaute, keskustelut, tilaisuudet, yhteydenotot...
- Yhteisellä keskustelulla ja yhteiskehittämisellä löydetään ratkaisuja etenemiseen eri tilanteissa



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opiskelijapaneeli

30.3.2023

Merja Lahdenkauppi, Taija Paasilinna, Mialeena Pärssinen

Ammatillinen koulutus
Opetushallitus



Pilotti 2: Tutkintoprosessin laadun kehittäminen opiskelijapalautteen avulla

- Opiskelijapaneelin pilotin idea saatiin opiskelijajärjestöjen edustajien kanssa pidetyn palaverin jälkeen kesällä 2022
- Tietyn alan opiskelijoita etsittiin opettajien/perustekirjoittajien kautta eri puolilta Suomea opiskelijajärjestöjen edustajien lisäksi
- Oppilaitoksista pyydettiin 2 mielellään päättövaiheessa olevaa opiskelijaa, mielellään myös eri osaamisaloista
- Kun opiskelijoiden osallistuminen varmistui, opiskelijoille lähetettiin Teams-kokouskutsu, liitteenä oli myös 3-4 tutkinnon osaa etukäteen perehtymistä varten n. viikkoa aikaisemmin
- Opiskelijapaneelin pilotti toteutettiin 3 kertaa (lääke- ja matkailualan sekä media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt:t) syksyllä 2022

Opiskelijapaneelin tavoite

Paneelissa esitellään opiskelijoille mm.

- mahdollisia muutoksia tutkinnon muodostumisessa
- perusteen uudistettuja tutkinnon osia
- ammattitaitovaatimusten uutta ilmaisutapaa.

Opiskelijat arvioivat omasta näkökulmastaan mm.

- perustetekstin selkeyttä
- ymmärrettävyyttä ja
- työelämälähtöisyyttä.

Kokemuksia ja havaintoja

- Opiskelijat suhtautuivat opiskelijapaneeliin hyvin positiivisesti, olivat ennakkoon valmistautuneet hyvin
- Opiskelijat arvostivat suuresti, että heidät oli pyydetty paneeliin ja heillä oli mahdollisuus osallistua
- Opiskelijoilla oli rakentavia ja kattavasti perusteltuja kommentteja sisältöihin
- Opiskelijat kommentoivat ammattitaitovaatimusten työelämälähtöisyyttä ja niiden toteutumista työelämässä
- Opiskelijat toivat esille tutkinnon osien ammattitaitovaatimusten selkeyden ja osittain myös sen, jos jotain kohtaa oli avattava vielä selkeämmin, selkokielemmin
- Esille nousi myös ammattitaitovaatimuksia, jotka olivat jo arviointikriteereissä
- Opiskelijat kiinnittivät huomiota mm. yhdenvertaisuuden tärkeyteen ja sen esille nostamiseen eri tutkinnon osissa

Opiskelijapaneelin vakiinnuttaminen

- Keväällä 2023 opiskelijapaneelin toteutukset jatkuvat (esim. prosessiteollisuuden pt)
- Tarkoituksena on vakiinnuttaa opiskelijapalautteen keräämisestä ja käsittelystä systemaattinen ja vakiintunut käytäntö osaksi tutkinnon perusteiden kehittämisprosessia
- Mahdollisesti kokeillaan muita toteutusmuotoja
- Yhteistyö jatkuu myös opiskelijajärjestöjen kanssa

Pilotti 3: Lausuntopyyntö



Osallistuminen tutkinnon perustetyöhön

- Kyselyt
 - Sidosryhmille avoimet työpajat
 - Haastattelut ja pienryhmätyöskentely
 - Lausuntokierros: Lausuntopalvelu.fi -palvelussa
- Avoin prosessi ja verkossa toteutetut työpajat ovat mahdollistaneet laajemman joukon osallistumisen perustetyöhön

Pilotti 3: Lausuntopyyntö, joka tuottaa nykyistä kohdennetumpaa palautetta perusteiden laadusta

- Tavoitteena lausuntopyyntöön lomakepohja, joka
 - ohjaisi lausunnon antajaa antamaan palautetta vain tutkinnon perusteisiin liittyvistä asioista
 - helpottaisi ja tehostaisi lausuntopalautteen käsittelyä

Asiakaspalautteen pohjalta valitut laatulementit

1. Perusteet vastaavat työelämän tarpeisiin

- Perusteet ovat ajan tasalla
- Tutkinnon osat ovat työelämälähtöisiä

2. Tutkinto muodostuu loogisesti eri tutkinnon osista

- Pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat muodostuvat toisiaan täydentävän kokonaisuuden
- Useissa eri työtehtävissä tai prosessissa tarvittava osaaminen on kirjoitettu perusteisiin johdonmukaisesti

3. Perusteet antavat puitteet luotettavalle ja monipuoliselle arvioinnille

- Ammattitaitovaatimukset (osaamistavoitteet) ja arvioinnin kriteerit ovat selkeät
- Ammattitaidon osoittaminen on mahdollista erilaisissa työpaikoissa

4. Perusteissa käytetty kieli on selkeää

- Terminologia on selkeää ja yhdenmukaista
- Kieli on sujuvaa

5. Perustemääräyksen julkaisutapa on saavutettava ja selkeä

- ePeruste palvelee käyttäjiään sujuvasti ja havainnollisesti
- Opetushallitus tarjoaa tukea perusteiden käyttöönotossa

Tutkinnon muodostuminen

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota tutkinnon muodostumisen osalta erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin, kuten

- pakollisissa tutkinnon osissa on työelämässä vaadittava keskeinen osaaminen
- valinnaiset tutkinnon osat täydentävät pakollisia tutkinnon osia niin, että ne yhdessä antavat laaja-alaiset ammatilliset valmiudet eri tehtäviin
- tutkinnon muodostuminen mahdollistaa monipuolisen opintopolun työelämän eri tarpeisiin

Kommentteja?

Tutkinnon osat

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota tutkinnon osien osalta erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin, kuten

- osaaminen (tiedot, taidot ja pätevyyydet) on ajantasaista ja huomioi tulevaisuuden osaamistarpeet
- termistö on selkeää, ymmärrettävää ja toimialalla yleisesti käytössä olevaa
- osaaminen voidaan hankkia, osoittaa ja arvioida aidoissa työelämä tehtävissä ja prosesseissa erilaisilla työpaikoilla

Kommentteja?

Palaute
tutkinnon
osittain

Kokemukset

- Kysymykset näyttävät ohjaavan hyvin lausunnon antajia, koska olennaiset asiat löytyvät aiempaa helpommin
- Kysymykset toimivat hyvin. Palaute tuli varsin hyvin jäsennehtynä, vaikka oli laajasta tutkinnosta kyse
- Tutkintokohtaiset **erilliskysymykset** mietittävä erikseen
- Laajoissa tutkinnoissa tarvitaan osaamisalakohdaista tai tutkintonimikekohdaista palautetta



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Pilotti 5

Palautekyselyt toimeenpanon tuen riittävydestä ja kohdentumisesta

Arto Pekkala, Minna Taivassalo ja Tuija Artama



Palautekyselyt toimeenpanon tuen riittävydestä ja kohdentumisesta

- Kyselyillä selvitetään sitä, ovatko koulutuksen järjestäjät, opettajat ja ohjaajat saaneet riittävästi tietoa uudesta perustemääräyksestä
- Samalla selvitetään tarpeet lisätä ohjausta ja kohdentaa toimeenpanon tukea

Kaksivaiheinen palautteen keruu:

1. Palautteen kerääminen tutkinnon perusteen uudistamisen kotisivulla. [Esimerkki](#)

2. Palautteen kerääminen toimeenpanon tuen tilaisuuksista.

<https://link.webropolsurveys.com/S/70E0CAD803054D0A>

Toimenpiteet kyselyiden jälkeen!



- Palautteiden analysointi mahdollisimman pian tilaisuuksien jälkeen
- Tarvittaessa sovitaan toimeenpanon tuen lisäämisestä ja lisäresursseista